μάλιστα κατά τη διάρκεια της ωριμάνσεως, ενώ το σύστημα ενισχύσεων έχει ως αντικείμενο να επιτρέψει την απόσυρση από την αγορά των προϊόντων που συγκεντρώνουν όλες τις προϋποθέσεις για να διατεθούν στην αγορά.

3. Οι ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις, στο θέμα των ενισχύσεων για την ιδιωτική αποθεματοποίηση ορισμένων τυρών, μολονότι δεν καθορίζουν ρητώς τον τύπο της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως, βασίζονται στη σκέψη ότι οποιαδήποτε ενέργεια αποθεματοποιήσεως πρέπει, για να μπορέσει να χορηγηθεί η σχετική κοινοτική ενίσχυση που προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 971/68, να γίνεται μετά από σύναψη έγγραφης συμβάσεως.

Συνεπώς, κατά την έννοια του κανονισμού 971/68 η σύμβαση αποθεματοποιήσεως δεν συνάπτεται παρά τη στιγμή της υπογραφής της έγγραφης πράξεως.

Στην υπόθεση 62/82,

Ιταλική Δημοκρατια, εκπροσωπούμενη από τον Arnaldo Squillante, πρόεδρο τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών, επικουρούμενο από τον Oscar Fiumara, Avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Ιταλίας,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπης των Ευρωπαϊκων Κοινοτητων, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο Gianluigi Campogrande, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg, Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 81/1043 της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1981, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων (ΕΕ L 375, 1981, σ. 27),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore και A. O'Keeffe, προέδρους τμήματος, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: S. Rozès
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

## ΑΠΟΦΑΣΗ

## Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

### I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Ο κανονισμός 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1979, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), προβλέπει ένα σύστημα άμεσης κοινοτικής χρηματοδοτήσεως επιστροφών λόγω εξαγωγής προς τρίτες χώρες και των παρεμβάσεων που προορίζονται για τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών από το τμήμα «εγγυήσεων» του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ).

Δυνάμει του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή θέτει στη διάθεση των αρμοδίων εθνικών υπηρεσιών και οργανισμών τις αναγκαίες πιστώσεις.

Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, περίπτωση 6, του ίδιου κανονισμού, η Επιτροπή εκκαθαρίζει, βάσει των ετησίων λογαριασμών που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, τους λογαριασμούς που αφορούν τις δαπάνες που πραγματοποίησαν οι εθνικές υπηρεσίες και οργανισμοί.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού 1723/72 της Επιτροπής, της 26ης Ιουλίου 1972, περί εκκαθαρίσεως λογαριασμών για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/008, σ. 115), η απόφαση για την εκκαθάριση των λογαριασμών περιέχει, εκτός των άλλων, τον καθορισμό του ποσού των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε κάθε κράτος μέλος κατά τη διάρκεια του σχετικού έτους και φέρει το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων.

2. Με απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1981 [1], που κοινοποιήθηκε στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας με έγγραφο της 2ας Δεκεμβρίου 1981, η Επιτροπή καθόρισε

1 — Δημοσιεύτηκε στην ΕΕ L 375, σ. 27.

για την Ιταλική Δημοκρατία το ποσό των δαπανών που φέρει το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων.

Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Επιτροπή, θεσπίζοντας την απόφαση αυτή, αύξησε μια θέση εσόδων, ενώ δεν καταλόγισε, μεταξύ άλλων, στο Ταμείο τρεις θέσεις δαπανών, διατηρώντας έτσι σε βάρος της Ιταλικής Δημοκρατίας ένα συνολικό ποσό 8 395 731 522 λιρετών για τις θέσεις αυτές.

Πρόκειται για τις ακόλουθες θέσεις:

— δαπάνες 880 058 997 λιρετών που αφορούν την κατά 2 % ανοχή απωλειών για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη·

— δαπάνες 3 272 568 990 λιρετών που αφορούν τις ενισχύσεις για την ιδιωτική αποθεματοποίηση τυρών·

— δαπάνες 78 596 145 λιρετών για την ιδιωτική αποθεματοποίηση αποξηραμένου χοιρείου κρέατος·

— δαπάνες 3 610 555 765 λιρετών που αφορούν ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση οίνου·

— δαπάνες 98 951 625 λιρετών που αφορούν ενισχύσεις για την εκ νέου αποθήκευση οίνου.

Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έκρινε ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν βρίσκονταν σε συμφωνία με τις διατάξεις που διέπουν τα μέτρα παρεμβάσεως. Οι ειδικότεροι λόγοι της ελλείψεως συμφωνίας για καθεμιά από αυτές τις πράξεις είχαν διευκρινισθεί στις ιταλικές αρχές στο πλαίσιο των διμερών επαφών που προηγήθηκαν της αποφάσεως για εκκαθάριση των λογαριασμών. Συνοψίζονται στη «Συνοπτική έκθεση περί των συμπερασμάτων των προπαρασκευαστικών εργασιών για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, χρήσεις 1974 και 1975», διαβιβάστηκαν στην Ιταλική Δημοκρατία και απετέλεσαν αντικείμενο μιας τελευταίας συζητήσεως κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της επιτροπής του ΕΓΤΠΕ, οι οποίες έγιναν και είχαν συμβουλευτικό χαρακτήρα πριν από τη θέσπιση της αποφάσεως για εκκαθάριση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70.

3. Κατά της εν λόγω αποφάσεως η ιταλική κυβέρνηση άσκησε την παρούσα προσφυγή, η οποία πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 11 Φεβρουαρίου 1982.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση της γενικής εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

## II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *Ιταλική Δημοκρατία,* προσφεύγουσα, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 16ης Νοεμβρίου 1981, κατά το μέρος που δεν περιέλαβε στη χρηματοδότηση από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, τα ποσά των

880 058 997 λιρετών,
3 727 568 990 λιρετών,
78 596 145 λιρετών,
3 610 555 765 λιρετών και
98 951 625 λιρετών
(συνολικά 8 395 731 522 λιρετών) και

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή,* καθής, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

*Γενικότητες*

Προς υποστήριξη της προσφυγής της η *ιταλική κυβέρνηση,* προσφεύγουσα, ισχυρίζεται ότι η απόφαση της Επιτροπής στηρίχτηκε σε εσφαλμένη ερμηνεία των κοινοτικών κανονισμών περί των παρεμβάσεων, τις οποίες αφορούν οι επίδικες θέσεις και συνεπώς συνιστά μη ορθή εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών.

Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,* καθής, εκφράζει πρωτίστως την ανησυχία της για τη διαφαινόμενη τάση, οι εθνικοί οργανισμοί παρεμβάσεως να μη θεωρούνται ότι δεσμεύονται απόλυτα από όλες τις λεπτομέρειες των κανονισμών που ρυθμίζουν τις διάφορες οργανώσεις της αγοράς. Μολονότι οι εθνικές διοικήσεις ασκούν βαθιά επίδραση, τόσο στο επίπεδο του Συμβουλίου όσο και στο πλαίσιο της διαδικασίας των επιτροπών διαχειρίσεως, στο περιεχόμενο των κοινοτικών γεωργικών κανονισμών, συχνά εκλαμβάνουν τους κανονισμούς αυτούς ως απλές ενδείξεις των προς θέσπιση μέσων για τη διαχείριση των αγορών ή ακόμη τους εφαρμόζουν κατά τρόπο που να επιδιώκεται η επίτευξη στόχων εθνικής γεωργικής πολιτικής, οι οποίοι είναι αντίθετοι προς την κοινή γεωργική πολιτική.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι καθήκον της να αντιταχθεί σ' αυτή την τάση και να συναγάγει με αυστηρότητα τις συνέπειες για την εκκαθάριση των λογαριασμών. Θεωρεί ότι η Κοινότητα πρέπει να είναι ιδιαίτερα απαιτητική όσον αφορά την τήρηση των κανονιστικών διατάξεων από τις εθνικές διοικήσεις, δεδομένου ότι αφενός αυτές έχουν την ευκαιρία να υπογραμμίσουν τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν επί του θέματος, ενώ, αφετέρου οι εθνικές υπηρεσίες που ορίζουν τα κράτη μέλη για να διασφαλισθεί η διαχείριση της κοινής γεωργικής πολιτικής είναι υποχρεωμένες να λαμβάνουν κάθε μέτρο προς εξασφάλιση της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συνθήκες ή τις πράξεις των κοινοτικών οργάνων, καθώς και να επικουρούν την Κοινότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της.

Σχετικώς η Επιτροπή αναφέρεται στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως στα θέματα εκκαθαρίσεως των λογαριασμών. Ενόψει της στενής σχέσεως που καθιερώνει το Δικαστήριο μεταξύ της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των επιχειρηματιών και της ενότητας της αγοράς, η Επιτροπή ερμηνεύει την εν λόγω νομολογία υπό την έννοια ότι τα εθνικά μέτρα που δεν συμβιβάζονται με τις κοινοτικές διατάξεις και είναι αντίθετα προς τους στόχους που επιδιώκει η κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να θεωρούνται ως ασυμβίβαστα με την αρχή της ενότητας της αγοράς και, συνεπώς, με την έννοια της κοινής γεωργικής πολιτικής. Επομένως, είναι αδύνατο να επιβαρυνθεί το ΕΓΤΠΕ με τη χρηματοδότηση των πράξεων που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο παρόμοιων εθνικών μέτρων, δεδομένου ότι η κοινοτικοποίηση της κοινής γεωργικής πολιτικής υπήρξε η μοναδική αιτία για την κοινοτική χρηματοδότηση των γεωργικών δαπανών.

Με την ανταπάντησή της η *ιταλική κυβέρνηση* συμφωνεί απόλυτα ως προς το δεσμευτικό χαρακτήρα των κοινοτικών κανόνων και αποκλείει κατηγορηματικά οποιαδήποτε υποψία ευνοιοκρατίας υπέρ μιας εθνικής γεωργικής πολιτικής που αντιτίθεται στην κοινή γεωργική πολιτική μέσω ενσυνείδητης αρνήσεως εφαρμογής αυτών των κανόνων. Αντιθέτως, παρατηρεί ότι η διαφωνία που ανέκυψε στο θέμα της επιβαρύνσεως του ΕΓΤΠΕ με ορισμένες δαπάνες

απορρέει απλώς από τη διαφορετική ερμηνεία ορισμένων κοινοτικών διατάξεων εκ μέρους, αφενός του ιταλικού οργανισμού παρεμβάσεως, αφετέρου της Επιτροπής. Συμφωνώντας ότι η έννοια και η έκταση ενός κοινοτικού κανόνος πρέπει να είναι ομοιόμορφη σε όλα τα κράτη, η ιταλική κυβέρνηση θεωρεί ότι πριν από οποιαδήποτε ενιαία διευκρινιστική παρέμβαση, είναι δυνατό κάποιος κανόνας να επιδέχεται διαφορετικές ερμηνείες ακόμη και με την πεποίθηση ότι καθεμιά απ' αυτές είναι η ορθή. Σε παρόμοια περίπτωση, η a posteriori διαπίστωση περί της μη ορθής εφαρμογής δεν νομίζει ότι συνιστά επαρκές στοιχείο για να θεωρηθεί η διενεργηθείσα πράξη ως μη κοινοτική, ιδίως αν ο σκοπός της κοινής γεωργικής πολιτικής που επιδίωκε ο κανόνας έχει, εντούτοις, επιτευχθεί. Προσθέτει δε ότι επί σειρά ετών οι ιταλικοί οργανισμοί παρεμβάσεως ενήργησαν με την πεποίθηση ότι εφαρμόζουν επακριβώς τους κοινοτικούς κανόνες και μόνο κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών, μετά από πολλά έτη από τη διενέργεια των παρεμβάσεων, τους προσάφθηκε η έλλειψη ρητής τηρήσεως των κανόνων, χωρίς να υφίσταται η παραμικρή δυνατότητα θεραπείας παρά μόνον για το μέλλον.

Συνεπώς, η ιταλική κυβέρνηση θεωρεί ότι τα επίμαχα ποσά πρέπει να επιβαρύνουν το ΕΓΤΠΕ, επειδή οι πράξεις διενεργήθηκαν καταρχήν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες και, επικουρικά, επειδή επιτεύχθηκε ο κοινοτικός στόχος που καθόριζαν οι κοινοτικοί κανόνες, έστω και αν αυτοί δεν ερμηνεύθηκαν ορθά.

Ως προς την επικουρική θέση της ιταλικής κυβερνήσεως, η *Επιτροπή* με την ανταπάντησή της τονίζει ότι η κοινή γεωργική πολιτική δεν έγκειται αποκλειστικά σε στόχους και ότι τα μέσα για την επίτευξη των σκοπών δεν είναι αδιάφορα έναντι της συνθήκης. Πράγματι, μόνο η επιδίωξη των στόχων μέσω ενός συνόλου μηχανισμών και μέσων που προβλέπονται από το δίκαιο και που συνιστούν την κοινή οργάνωση των αγορών εντάσσουν τις πράξεις των κρατών μελών στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και ως εκ τούτου δικαιολογούν την κοινοτική χρηματοδότηση. Εξάλλου, μόνο η ομοιόμορφη εφαρμογή του συνόλου αυτού των μηχανισμών και μέσων που παρέχει το δίκαιο εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση μεταξύ των επιχειρηματιών των διαφόρων κρατών μελών.

*Οι διάφορες επίδικες θέσεις δαπανών*

α) Επί της εξαιρέσεως των δαπανών σχετικά με την κατά 2 % απώλεια κατά τη μεταποίηση του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη σε ζωοτροφές

Η *ιταλική κυβέρνηση* παρατηρεί ότι σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές που ακολουθούνταν πριν από την έναρξη ισχύος της κοινής γεωργικής πολιτικής, ο ιταλικός οργανισμός παρεμβάσεως κατέβαλε την ενίσχυση για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη για ποσότητες που περιλάμβαναν απώλειες μέχρι ανώτατο όριο 2 %. Οι εν λόγω απώλειες αντιπροσώπευαν κατάλοιπα από μεταποίηση, που είχαν απωλεσθεί για τεχνικούς λόγους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παρασκευής.

Η κυβέρνηση διατείνεται ότι η άποψη της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγηθεί παρά μόνο για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που χρησιμοποιήθηκε πραγματικά για τη διατροφή των ζώων, άποψη που την υποχρέωσε να αποκλείσει τις δαπάνες σχετικά με τις εν λόγω απώλειες από την κοινοτική χρηματοδότηση, δεν συμβιβάζεται προς τον κανονισμό 990/72 της Επιτροπής, της 15ης Μαΐου 1972, περί των λεπτομερειών παροχής ενισχύσεων στο αποκορυφωμένο γάλα που μεταποιείται σε σύνθετες τροφές και στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή ζώων (GU L 115, σ. 1).

Η κυβέρνηση σημειώνει ότι κατά το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού «για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη δεν δίνονται ενισχύσεις παρά μόνο αφού έχει ... χρησι-

μοποιηθεί στην παρασκευή σύνθετων ζωοτροφών ...». Κατά την άποψή της, η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί παρά να αφορά το γάλα που χρησιμοποιήθηκε κατά την παρασκευή των σύνθετων τροφών, συμπεριλαμβανομένων και των απωλειών λόγω μεταποιήσεως. Πράγματι, οι τελευταίες συνιστούν την αναγκαία και αναπόφευκτη συνέπεια της πράξεως μεταποιήσεως. Έτσι, οι ποσότητες που απωλέσθηκαν αποτελούν μέρος του προϊόντος, «που χρησιμοποιήθηκε κατά την παρασκευή» έστω κι αν δεν μεταποιήθηκαν. Η έννοια της «πραγματικής χρήσης» χρησιμοποιήθηκε, άλλωστε, στην κοινοτική ρύθμιση για να τονίσει ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν μπορούν να προορίζονται παρά για τη διατροφή των ζώων.

Εν συνεχεία, η ιταλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι κατά την αντίληψη της Επιτροπής, ο γεωργός δεν επωφελείται πλήρως της κοινοτικής ενισχύσεως, καθόσον οφείλει να φέρει ο ίδιος το βάρος των εξόδων σχετικά με τις απώλειες από τη μεταποίηση του γάλακτος που προκύπτουν αναπόφευκτα κατά τη διάρκεια της παρασκευής των ζωοτροφών. Για το λόγο αυτό η ιταλική άποψη ανταποκρίνεται καλύτερα προς το στόχο της κοινοτικής ρυθμίσεως, δηλαδή το να καταστήσει τη χρησιμοποίηση του γάλακτος σε σκόνη ανταγωνιστική σε σχέση με τη χρησιμοποίηση άλλων υποκατάστατων.

Τέλος, η μεταποίηση δεν έχει κανένα συμφέρον να αυξάνει τις σπατάλες, εφόσον το ποσοστό σε κατάλοιπα για τα οποία χορηγείται η ενίσχυση εκτιμάται κατά συγκεκριμένο τρόπο και δεν μπορεί να υπερβεί το όριο του 2 %. Στο σημείο αυτό, η ιταλική κυβέρνηση προσθέτει ότι η απόφαση της Επιτροπής στηρίζεται εσφαλμένα σε μια κατ' αποκοπή μείωση κατ' αναλογία του ανώτατου ορίου του 2 %. Η ιταλική κυβέρνηση επιφυλάσσεται να καταδείξει στο μέτρο του δυνατού το μέσο όρο των πραγματικών καταλοίπων για τον οποίο καταβλήθηκε η ενίσχυση.

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι η εξαίρεση της ενισχύσεως που κατέβαλε ο ΑΙΜΑ στους μεταποιητές για την «απώλεια» που υπέστησαν ανταποκρίνεται τόσο προς την οικονομία όσο και προς το γράμμα των ισχυουσών κοινοτικών διατάξεων. Σχετικώς, αναφέρεται στην πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 986/68 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1968, περί θεσπίσεως των γενικών κανόνων σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων για το αποκορυφωμένο γάλα και το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή ζώων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 120), σύμφωνα με την οποία «είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση ενισχύσεως παρά μόνο για το μετουσιωμένο αποκορυφωμένο γάλα εις κόνιν ή το χρησιμοποιούμενο για την διατροφή των ζώων». Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται αποφασιστικής σημασίας η πραγματική χρησιμοποίηση για τη διατροφή των ζώων. Συνεπώς, δεν αρκεί ότι οι ποσότητες που πρέπει να ληφθούν υπόψη προορίζονται για τη διατροφή των ζώων με τη χρησιμοποίησή τους στη διαδικασία παρασκευής. Το προϊόν, για το οποίο χορηγείται ενίσχυση οφείλει, όπως επιβεβαιώνεται και από την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 990/72 σύμφωνα με την οποία «οι ενισχύσεις προορίζονται ... για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που έχει μετουσιωθεί σε σύνθετες ζωοτροφές», να μεταποιείται σε σύνθετη τροφή.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ανάγκες αυστηρού ελέγχου σε έναν τόσο ευαίσθητο τομέα, από απόψεως διαπράξεως απατών, καθιστούν αδιανόητη τη δυνατότητα ανεκτικότητας που ισοδυναμεί εν τέλει με καταβολή ενισχύσεως για ένα μέρος του προϊόντος, του οποίου είναι αδύνατο να ελεγχθεί η πραγματική χρησιμοποίηση. Το να επιδειχθεί ανεκτικότητα θα σημάνει, πράγματι, χορήγηση ενισχύσεως για ένα μέρος του προϊόντος που χρησιμοποιήθηκε από τον επιχειρηματία και κανένα ίχνος του οποίου δεν ανευρίσκεται στην αγορά. Στα πλαίσια μιας ορθής διαχειρίσεως της αγοράς και του κοινοτικού προϋπολογισμού, η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί παρόμοια ερμηνεία.

Όσον αφορά τον κατ' αποκοπή καθορισμό της μειώσεως σε 2 % κατ' ανώτατο όριο, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι μέχρι σήμερα η Ιταλική Δημοκρατία δεν διεβίβασε τα αναγκαία έγγραφα δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70 για τον καθορισμό των ακριβών ποσών που κατέβαλε ο ΑΙΜΑ για το γάλα σε σκόνη, το οποίο δεν μεταποιήθηκε σε σύνθετες τροφές. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή όφειλε να περιορισθεί στο να μην επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ παρά με το τμήμα των ιταλικών δαπανών που ικανοποιούσε ασφαλώς τις προϋποθέσεις που καθορίζει η κοινοτική ρύθμιση.

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι για τις προγενέστερες του 1974 χρήσεις, δεν προέβαλε αντιρρήσεις συναφώς, επειδή όσον αφορά την Ιταλία ποτέ δεν διενεργήθηκε έλεγχος για τις προηγούμενες χρήσεις σχετικά με τις εν λόγω δαπάνες.

Με την απάντησή της η *ιταλική κυβέρνηση* αναφέρεται σε μια εγκύκλιο του ιταλικού υπουργείου γεωργίας, της 10ης Ιουλίου 1974, με την οποία προβλεπόταν ανώτατο όριο ανοχής 2 % για τις πραγματικές απώλειες. Το ανώτατο αυτό ποσοστό καθορίστηκε βάσει τεχνικών καταγραφών που πραγματοποιήθηκαν στις εγκαταστάσεις μεταποιήσεως. Οι μεταποιητές όφειλαν να σημειώνουν την ημερήσια πραγματική απώλεια στα κατάστιχα επεξεργασίας, ενώ κατά την εκκαθάριση της ενισχύσεως η περιφερειακή επιθεώρηση γεωργίας προέβαινε σε σχετική μνεία προς τον ΑΙΜΑ με την κατάσταση των ποσοτήτων που ενσωματώνονταν στη ζωοτροφή.

Από έρευνα που διενεργήθηκε στα κατάστιχα επεξεργασίας 11 εργοστασίων ζωοτροφών, τα οποία κατά τα έτη 1974-1975 επεξεργάστηκαν ποσότητα γάλακτος σε σκόνη που αντιστοιχούσε στο 25 % περίπου της συνολικής ποσότητας που έτυχε επεξεργασίας στην Ιταλία, αποδείχθηκε ότι η μέση πραγματική απώλεια για την οποία καταβλήθηκε η ενίσχυση ανερχόταν σε 1,745 % για τη χρήση 1974 και 1,464 % για τη χρήση 1975.

Με βάση τα δεδομένα αυτά η προσφεύγουσα επιβεβαιώνει την άποψή της και εκτιμά, επικουρικώς, ότι η μείωση, στην οποία προέβη η Επιτροπή, πρέπει να ανταποκρίνεται στους ενδεικνυόμενους μέσους όρους για τους οποίους καταβλήθηκε η βοήθεια, δηλαδή κατ' αποκοπή σε 1,5 %.

Με την ανταπάντησή της η *Επιτροπή* ισχυρίζεται ότι τα περιστατικά που προβάλλει η προσφεύγουσα με την απάντησή της αποδεικνύουν ότι οι απώλειες ή τα κατάλοιπα λόγω μεταποιήσεως, για τα οποία η Ιταλική Δημοκρατία κατέβαλε τις ενισχύσεις, δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχων ως προς την ακρίβειά τους αλλά μόνο για το λογιστικό υπολογισμό τους. Συνεπώς, ήταν δυνατή η έγκριση ενισχύσεως για τις ποσότητες αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που δεν βρέθηκαν στην επιχείρηση, υπό τον όρο απλώς ότι λογιστικώς εμφανίζονται ως πραγματικό ημερήσιο κατάλοιπο που δεν υπερβαίνει το 2 % της ποσότητας που περιέχεται στο τελικό προϊόν.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι σε θέση να αποδεχθεί παρόμοια διαχείριση που ανοίγει το δρόμο σε ανεξέλεγκτα ενδεχόμενα καταχρήσεως.

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εκκαθάριση διενεργήθηκε βάσει των λογαριασμών που υποβλήθηκαν κατά τους τύπους που όριζαν οι κανονισμοί 729/70 και 1723/72. Δεν μπορεί να δεχθεί ότι είναι δυνατή η χρηματοδότηση κατά το χρόνο της εκκαθαρίσεως παρά μόνο του τμήματος εκείνου των δαπανών που, με βάση τους υποβληθέντες λογαριασμούς, ανταποκρίνεται σε ενέργειες που συμβιβάζονται με τις κοινοτικές διατάξεις. Ελλείψει επακριβούς απο-

δείξεως που να μην τεκμαίρεται ή να μη συνάγεται κατ' αποκοπή, δεν είναι δυνατόν να ληφθεί διαφορετικά υπόψη το λάθος που εμφανίζουν συστηματικά οι λογαριασμοί από το ανώτατό του όριο που ανέρχεται σε 2 %.

6) Επί της εξαιρέσεως των δαπανών που αφορούν την ενίσχυση για ιδιωτική αποθεματοποίηση τυρού

Όσον αφορά την άρνηση της Επιτροπής να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με τις δαπάνες που αφορούν τις ενισχύσεις για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των τυρών τύπου Grana Padano και Parmigiano-Reggiano των ετών 1974 και 1975, η *ιταλική κυβέρνηση* θεωρεί ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε εσφαλμένα στο γεγονός ότι οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως καταρτίστηκαν πολλούς μήνες μετά την αποθήκευση των εν λόγω τυρών. Πράγματι, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 971/68 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 113), η ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των εν λόγω τυρών εξαρτάται από τη σύναψη συμβάσεως αποθεματοποιήσεως με τον οργανισμό παρεμβάσεως, οι δε προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την κατάρτιση της συμβάσεως καθορίζονται στο άρθρο 16 του κανονισμού 1107/68 της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 151).

Στην πραγματικότητα, η χορήγηση της ενισχύσεως έλαβε χώρα σύμφωνα με τη διαδικασία που καθόρισε με απόφασή του το διοικητικό συμβούλιο του AIMA στις 20 Σεπτεμβρίου 1973 (Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana 225 της 2ας Οκτωβρίου 1973) με την οποία καθορίζονταν οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις. Σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, ο AIMA, αφού διαπίστωσε ότι η αίτηση περί συνάψεως της συμβάσεως που κατέθεσε ο ενδιαφερόμενος συγκέντρωνε τις προϋποθέσεις, γνωστοποίησε στον ενδιαφερόμενο, στην αρμόδια περιφερειακή επιθεώρηση γεωργίας και στο «Consorzi di tutela» ότι αποδέχεται τη σύναψη της συμβάσεως με την επιφύλαξη της εκτελέσεως των πράξεων αποθεματοποιήσεως που έπρεπε να διενεργηθούν υπό τον έλεγχο της επιθεωρήσεως. Στη συνέχεια ο AIMA θεώρησε ότι η σύμβαση συνήφθη μετά την κατάρτιση εκ μέρους της επιθεωρήσεως του πρακτικού, με το οποίο επιβεβαιώνονταν οι αποθεματοποιημένες ποσότητες τυρού. Η διαβίβαση στον ενδιαφερόμενο συγγραφής υποχρεώσεων, στην οποία αναφερόταν περιληπτικά το σύνολο των διενεργηθεισών πράξεων για την εκ μέρους του υπογραφή, εξυπηρετούσε αποκλειστικά λογιστικούς σκοπούς. Καίτοι η ενίσχυση είχε καταβληθεί μόνο μετά τη λήψη της υπογεγραμμένης συγγραφής, στην πραγματικότητα είχε αρχίσει από τη στιγμή της καταρτίσεως του πρακτικού από την επιθεώρηση.

Συνεπώς, η ιταλική κυβέρνηση δεν μπορεί να συμμερισθεί την άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή, σύμφωνα με την οποία δεν είναι δυνατό να γίνεται λόγος για σύναψη της συμβάσεως, όταν λείπει από τη συγγραφή υποχρεώσεων η υπογραφή του ενδιαφερομένου. Διευκρινίζει ότι δυνάμει του άρθρου 1326 του ιταλικού Αστικού Κώδικα, η σύμβαση είναι πλήρης τη στιγμή κατά την οποία ο προτείνων τη σύναψη λαμβάνει γνώση της αποδοχής του αντισυμβαλλομένου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η σύναψη της συμβάσεως συντελέστηκε τη στιγμή κατά την οποία η βούληση του ενδιαφερομένου, όπως εκφράστηκε με την αίτηση, συνέπεσε με τη βούληση του AIMA, όπως εκφράστηκε με το έγγραφο περί αποδοχής, η οποία και είχε έννομες συνέπειες λόγω του ελέγχου που διενήργησε η επιθεώρηση και επιβεβαιώνει το πρακτικό.

Η ιταλική κυβέρνηση αντιτίθεται στην υποστηριζόμενη από την Επιτροπή κατ' αναλογία εφαρμογή της αποφάσεως του

Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1981 (Ιταλία κατά Επιτροπής, 1251/79, Συλλογή σ. 205), σύμφωνα με την οποία η σύμβαση συντελείται μόνο τη στιγμή της ολοκληρώσεως της εγγράφου πράξεως μετά από έλεγχο όλων των σχετικών στοιχείων από τον οργανισμό παρεμβάσεως. Πράγματι, το σύστημα των ενισχύσεων για ιδιωτική αποθεματοποίηση του τυρού διαφέρει σαφώς από το σύστημα των ενισχύσεων για εναποθήκευση οίνου, περίπτωση που αποτελούσε το αντικείμενο της εν λόγω υποθέσεως.

Έτσι, το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1437/70 περί οίνου προβλέπει ρητά σύμβαση σε δύο αντίτυπα, ενώ οι κανονισμοί 971/68 και 1107/68 περί τυρού δεν προβλέπουν καμία τυπική προϋπόθεση σχετικά με τη σύμβαση. Εν προκειμένω, η επαλήθευση τόσο από απόψεως τύπου όσο και από απόψεως ουσίας προηγήθηκε της «συνάψεως» της συμβάσεως. Εξάλλου, η συγγραφή υποχρεώσεων που συνέταξε ο AIMA για λογιστικούς σκοπούς είναι αδιάφορη από απόψεως κοινοτικής ρυθμίσεως. Επί πλέον, η σύναψη των συμβάσεων που αφορούν την αποθεματοποίηση των τυρών δεν συνδέεται με συγκεκριμένη προθεσμία, όπως συμβαίνει για την εναποθήκευση οίνων.

Επικουρικώς, η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η άρνηση αναλήψεως των εν λόγω δαπανών για καθαρά τυπικούς λόγους είναι αυθαίρετη, τη στιγμή κατά την οποία ο στόχος, στον οποίο αποσκοπεί η κοινοτική ρύθμιση, έχει ουσιαστικά επιτευχθεί.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 971/68, εξαρτώντας την ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση ορισμένων τυρών από τη σύναψη συμβάσεως, προβλέπει την υποχρέωση συνάψεως της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως πριν από την πραγματοποίηση της αποθεματοποιήσεως. Στην Ιταλία, όμως, οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως καταρτίσθηκαν πολλούς μήνες μετά την έναρξη της αποθεματοποιήσεως, σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις την ημέρα που προηγήθηκε της λήξεως της περιόδου αποθεματοποιήσεως.

Όσον αφορά την έννοια της συμβάσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι, ελλείψει κοινοτικής εννοίας πρέπει να γίνεται αναφορά στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους για τα σημεία εκείνα που δεν ρυθμίζονται ρητά από το κοινοτικό δίκαιο, όπως ο τύπος της συμβάσεως και η στιγμή κατά την οποία τεκμαίρεται ότι αυτή καταρτίσθηκε και, συνεπώς, δεσμεύει τους συμβαλλομένους.

Στο σημείο αυτό παραπέμπει στην προαναφερθείσα απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του AIMA, της 20ής Σεπτεμβρίου 1973. Κατά το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως, η σύμβαση μεταξύ του AIMA και του αποθεματοποιούντος καταρτίζεται «τη στιγμή κατά την οποία ο αποθεματοποιών θέτει την υπογραφή του στο έγγραφο αποδοχής, με το οποίο δεσμεύεται να τηρήσει τους όρους που περιλαμβάνει η συγγραφή υποχρεώσεων». Το άρθρο 5 της ίδιας αποφάσεως απαιτεί επί ποινή ακυρώσεως το γνήσιο της υπογραφής του εγγράφου αποδοχής της συγγραφής υποχρεώσεων εντός προθεσμίας πέντε ημερών.

Κατ' αντίθεση προς τις διαβεβαιώσεις της προσφεύγουσας, από τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που θέσπισε το διοικητικό συμβούλιο του AIMA προκύπτει ότι αυτή θεωρεί ως αποφασιστικής σημασίας στοιχείο για την κατάρτιση της συμβάσεως την υπογραφή της εγγράφου αποδοχής της συγγραφής υποχρεώσεων εκ μέρους του επιχειρηματία, παρά τη σύνταξη του πρακτικού αποθεματοποιήσεως από την επαρχιακή επιθεώρηση. Επί πλέον, μέχρις ότου τεθεί η εν λόγω υπογραφή, ο επιχειρηματίας δεν υπέχει καμία υποχρέωση έναντι του AIMA, έστω και αν πράγματι οι απαιτούμενες για την αποθεματοποίηση προϋποθέσεις συντρέχουν απολύτως. Κατά συ-

νέπεια, μέχρις ότου υπογραφεί το έγγραφο αποδοχής, ο ΑΙΜΑ δεν διαθέτει κανένα νομικό μέσο που να της επιτρέπει να επιβάλει στον επιχειρηματία την τήρηση των υποχρεώσεών του.

Η Επιτροπή θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι η αποθεματοποίηση δεν διενεργήθηκε σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες, αλλά σύμφωνα με ένα σύστημα που παρεμποδίζει, μερικές μάλιστα φορές μέχρι και την τελευταία ημέρα της αποθεματοποιήσεως, τον οριστικό έλεγχο εκ μέρους του ΑΙΜΑ, καθώς και τη δυνατότητα να υποχρεωθεί ο επιχειρηματίας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις, με τις οποίες το κοινοτικό δίκαιο τον επιβαρύνει μέσω του συστήματος των συμβάσεων.

Με την απάντησή της η *ιταλική κυβέρνηση* εμμένει στην άποψή της που στηρίζεται στο άρθρο 1326 του ιταλικού Αστικού Κώδικα. Λόγω της αποδοχής της αιτήσεως του ενδιαφερομένου επιχειρηματία με το σχετικό έγγραφο του ΑΙΜΑ, ο επιχειρηματίας όπως και ο ΑΙΜΑ υπόκεινται στις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Η υπογραφή της συγγραφής υποχρεώσεων δεν συνιστά παρά μία διατύπωση χάριν υπενθυμίσεως. Επ' αυτού του σημείου, η διευκρίνιση που παρέχεται με την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΑΙΜΑ είναι ανακριβής τόσο από γλωσσικής όσο και από νομικής απόψεως.

Τέλος, η ιταλική κυβέρνηση τονίζει ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την καταβολή της ενισχύσεως αποδεικνύει ότι ουσιαστικά, πέραν των ενδεχομένων κενών από απόψεως τύπου, η βοήθεια καταβλήθηκε για υπαρκτή και πραγματική αποθεματοποίηση, για την οποία διενεργήθηκαν προηγουμένως όλοι οι αναγκαίοι έλεγχοι.

Με την ανταπάντησή της η *Επιτροπή* αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 1982 (Pommerehnke κατά BALM, 66 και 99/81, Συλλογή 1982, σ. 1363) για να επαναλάβει την άποψή της, σύμφωνα με την οποία τα θέματα των συμβάσεων αποθεματοποιήσεως που δεν ρυθμίζονται από το κοινοτικό δίκαιο εμπίπτουν στο εσωτερικό δίκαιο, στη συγκεκριμένη δηλαδή περίπτωση, στην απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ΑΙΜΑ της 20ής Σεπτεμβρίου 1973. Φρονεί ότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ένας επιχειρηματίας είχε την πρόθεση να αναλάβει δέσμευση με την υποβολή της αιτήσεώς του, ενώ η ανωτέρω απόφαση μεταθέτει ρητά στο μεταγενέστερο στάδιο της υπογραφής της συγγραφής υποχρεώσεων την ανάληψη των δεσμεύσεών του. Ακόμη περισσότερο και από την έλλειψη τύπου, οφείλεται στην έλλειψη συμφωνίας των συμβαλλομένων το ότι η σύμβαση δεν υφίσταται πριν από την υπογραφή.

Από απόψεως τύπου, η Επιτροπή προσθέτει ότι, κατά το άρθρο 1326 του ιταλικού Αστικού Κώδικα, η αποδοχή που αυτός που προβαίνει στην προσφορά απαιτεί να περιβάλλεται με ορισμένο τύπο δεν παράγει αποτελέσματα αν περιβάλλεται διαφορετικό τύπο. Συνεπώς, αν θεωρηθεί, όπως υποστήριξε η ιταλική κυβέρνηση στην υπόθεση 1251/79 σχετικά με τις συμβάσεις αποθεματοποιήσεως οίνου (Συλλογή 1981, σ. 205), ότι η σύμβαση καταρτίζεται στο πλαίσιο δημόσιας προσφοράς εκ μέρους του ΑΙΜΑ, τότε αυτή ως προβαίνουσα στην προσφορά απαιτεί η αποδοχή να περιβάλλεται τον τύπο της υπογραφής της συμβάσεως υποχρεώσεων.

Επ' αυτού η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η ιταλική κυβέρνηση ανατρέπει τους όρους της αναλύσεώς της, θεωρώντας την αίτηση του επιχειρηματία ως πρόταση για σύναψη συμβάσεως. Και υπό την έποψη αυτή, πάντως, η πρόταση του επιχειρηματία αφορά το σύνολο συστήματος αποθεματοποιήσεως που προβλέπουν τόσο οι κοινοτικές όσο και οι εθνικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων και των τυπικών προϋποθέσεων.

Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο έλεγχος σχετικά με το αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις, από τις οποίες εξαρτάται

η ενίσχυση, δεν διενεργήθηκε παρά μετά την κοινοποίηση του εγγράφου περί αποδοχής που ο AIMA θεωρεί ως έναρξη της συμβατικής περιόδου αποθεματοποιήσεως. Με την απόφασή του, όμως, της 27ης Ιανουαρίου 1981 (1251/79 που προαναφέρθηκε), το Δικαστήριο αναγνώρισε ήδη ότι δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή η ερμηνεία της έννοιας «σύναψη» της συμβάσεως, κατά την οποία θεμελιούται δικαίωμα για την κοινοτική ενίσχυση, πριν ακόμα εξακριβωθεί ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ρυθμίζουν την εν λόγω ενίσχυση.

γ) Επί της εξαιρέσεως των δαπανών που αφορούν την ιδιωτική αποθεματοποίηση αποξηραμένου ή καπνιστού χοιρείου κρέατος

Η *ιταλική κυβέρνηση* αντιτίθεται στην ερμηνεία που δίδει η Επιτροπή στον κανονισμό 2600/74 της Επιτροπής, της 11ης Οκτωβρίου 1974, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο κανονισμός 289/71 ως προς τους όρους εφαρμογής της χορηγήσεως ενισχύσεων για ιδιωτική αποθεματοποίηση ορισμένων αποξηραμένων ή αποξηραμένων και καπνιστών προϊόντων στον τομέα του χοιρείου κρέατος (GU L 277, σ. 34).

Διευκρινίζει ότι το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι

«δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ενισχύσεων για ιδιωτική αποθεματοποίηση παρά μόνο τα προϊόντα που προέρχονται από ζώα που εσφάγησαν πρόσφατα και εναποθηκεύθηκαν: . . .

— ως απεξηραμένο ή απεξηραμένο και καπνιστό ζαμπόν, η προπαρασκευή του οποίου απαιτεί περίοδο σιτέματος τουλάχιστον 5 μηνών πριν από την κατανάλωση . . .»,

και ότι κατά το άρθρο 2 του ιδίου κανονισμού

«σχετικά με το απεξηραμένο ή αποξηραμένο και καπνιστό ζαμπόν:

— η πραγματική αποθεματοποίηση αρχίζει την πρώτη μέρα μετά την παρέλευση 6 μηνών από την έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως ή αποξηράνσεως και καπνίσματος,

— η ποσότητα του προϊόντος σε τεμάχια και σε βάρος πρέπει να αναφέρεται στη σύμβαση, το δε βάρος για το τελικό προϊόν δεν πρέπει να είναι κατώτερο του 70 % του βάρους του νωπού προϊόντος που διαπιστώθηκε πριν από την έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως ή αποξηράνσεως και καπνίσματος».

Πάντως, ο AIMA θεώρησε ως έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως την ημέρα κατά την οποία ζυγίσθηκε το πρώτο μέρος του φορτίου των νωπών προϊόντων που αποτέλεσαν αντικείμενο καθεμιάς από τις συμβάσεις αποθεματοποιήσεως και ως έναρξη της συμβατικής περιόδου αποθεματοποιήσεως την ημέρα που υπολογίζεται σε πέντε μήνες και μία ημέρα αργότερα.

Η Επιτροπή αρνήθηκε να δεχθεί την υπαγωγή στην κοινοτική χρηματοδότηση των δαπανών σχετικά με τις εν λόγω συμβάσεις, θεωρώντας ότι οι ελάχιστοι όροι διάρκειας της αποξηράνσεως που προηγείται της συμβατικής αποθεματοποιήσεως πρέπει να πληρούνται για το σύνολο της κατά τη σύμβαση ποσότητας και ότι, κατά συνέπεια, η συμβατική αποθεματοποίηση δεν μπορεί να αρχίζει πριν από το τέλος της περιόδου πέντε μηνών, υπολογιζομένων από την ημέρα κατά την οποία το τελευταίο τμήμα του κατά τη σύμβαση φορτίου αποθεματοποιήθηκε για αποξήρανση. Υπό την έννοια αυτή η Επιτροπή αναφέρεται στον κανονισμό 1637/74, περί της ιδιωτικής αποθεματοποιήσεως χοιρείου κρέατος που πρέπει να διατηρείται σε κατάψυξη (GU L 173, 1974, σ. 62), ο οποίος προβλέπει επίσης ότι η περίοδος αποθεματοποιήσεως αρχίζει την ημέρα περατώσεως της διαδικασίας αποθεματοποιήσεως.

Επ' αυτού, η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι κανονισμοί που αφορούν τις ενισχύσεις για ιδιωτική αποθεματοποίηση χοιρείου κρέατος ανέκαθεν διέκριναν σαφώς όσον αφορά την έναρξη της περιόδου της συμβατικής αποθεματοποιή-

σεως, μεταξύ των κατεψυγμένων προϊόντων και των διατηρουμένων με αποξήρανση ή αποξήρανση και κάπνισμα, επειδή η εναποθήκευση των δύο κατηγοριών συνεπάγεται τελείως διαφορετικές ενέργειες. Αν ο νομοθέτης είχε τη βούληση να εξομοιώσει το αποξηραμένο χοίρειο κρέας με το νωπό κρέας, θα είχε θεσπίσει με τον κανονισμό 2600/74, κείμενο ανάλογο προς εκείνο του κανονισμού 1637/74, δηλαδή κείμενο με τη διατύπωση «μετά το πέρας της διαδικασίας αποξηράνσεως» αντί να χρησιμοποιήσει τους όρους «έναρξη της διαδικασίας αποξηράνσεως».

Στη συνέχεια η ιταλική κυβέρνηση θεωρεί ότι η περίοδος ωριμάνσεως πέντε τουλάχιστον μηνών που προβλέπει το άρθρο 1 του κανονισμού 2600/74, δεν πρέπει να νοηθεί ως προϋπόθεση ώστε να αρχίζουν να τρέχουν οι προθεσμίες αποθεματοποιήσεως, αλλά ως στοιχείο χαρακτηρισμού των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της αποθεματοποιήσεως. Υπό την προοπτική αυτή ο ιταλικός οργανισμός παρεμβάσεως εκτίμησε οτι δεν είναι αναγκαίο να είναι «τελικό προϊόν» όλη η ποσότητα του αποθεματοποιημένου προϊόντος, αλλά ότι αρκεί το προϊόν που προορίζεται για αποξήρανση να έχει πράγματι αποθεματοποιηθεί. Η ενίσχυση καταβλήθηκε για τα προϊόντα που είχαν πράγματι αποξηρανθεί. Άλλωστε, η ενίσχυση ήταν ανάλογη προς το βάρος του νωπού προϊόντος, ενώ το βάρος του «τελικού» προϊόντος, το οποίο δεν μπορούσε να είναι κατώτερο του 70 % του βάρους του νωπού προϊόντος, δεν ελήφθη υπόψη παρά για την επαλήθευση της αποξηράνσεως και συνεπώς δεν όφειλε κατ' ανάγκη να σημειώνεται στη σύμβαση αποθεματοποιήσεως.

Εν πάση περιπτώσει, ο κανόνας αυτός έδωσε λαβή σε ερμηνευτικές αμφιβολίες. Επ' αυτού, η ιταλική κυβέρνηση αναφέρεται καταρχάς στο κείμενο ενός «σχεδίου κανονισμού της Επιτροπής περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 1092/80 περί των λεπτομερειών εφαρμογής της παροχής ενισχύσεων για την ιδιωτική αποθεματοποίηση στον τομέα του χοιρείου κρέατος» (έγγραφο VI/571/81 αναθ. 3), της 7ης Μαΐου 1981, σύμφωνα με το οποίο η αποθεματοποίηση αρχίζει την 151η ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία διαπιστώθηκε το βάρος πριν από τις εργασίες αποξηράνσεως και/ή καπνίσματος της πρώτης ποσότητας των προϊόντων που αποτελούν το αντικείμενο της συμβάσεως. Σε μεταγενέστερο έγγραφο (της 4ης Νοεμβρίου 1981), προτάθηκε να διευκρινισθεί ο κανόνας με αντίθετη έννοια: «η αποθεματοποίηση αρχίζει την 151η ημέρα μετά την ημέρα ενάρξεως των εργασιών αποξηράνσεως ... του τελευταίου φορτίου της συνολικής ποσότητας του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο της συμβάσεως».

Εν συνεχεία, με έγγραφο εργασίας της 1ης Απριλίου 1982 η Επιτροπή διευκρίνισε ως προς το θέμα της ιδιωτικής αποθεματοποιήσεως του κανονισμού 717/82, ότι «η περίοδος αποθεματοποιήσεως αρχίζει να τρέχει από την πρώτη ώρα της ημέρας που ακολουθεί μετά το τέλος των εργασιών αποθεματοποιήσεως». Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής στην επιτροπή διαχειρίσεως η οποία εξέτασε το εν λόγω έγγραφο, δήλωσε ότι η διάταξη αυτή δεσμεύει τους οργανισμούς παρεμβάσεως ως προς την αποθεματοποίηση, στην οποία αναφέρεται ο κανονισμός 717/82 και ότι η Επιτροπή δεν θα έθετε εν προκειμένω υπό αμφισβήτηση τις προγενέστερες αποθεματοποιήσεις λαμβάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο υπόψη μια προφανή δυσαρμονία μεταξύ των ισχυόντων κανόνων.

Τέλος, η ιταλική κυβέρνηση βεβαιώνει ότι η Επιτροπή είναι συνυπεύθυνη για ενδεχόμενη εσφαλμένη ερμηνεία των εν λόγω κοινοτικών διατάξεων. Συναφώς, αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία του Οκτωβρίου 1975 μεταξύ του AIMA και των αρμοδίων υπηρεσιών της Επιτροπής, σχετικά με τη σημασία της εκφράσεως «πρώτη ημέρα του έκτου μηνός» στο άρθρο 2 του κανονισμού 2600/74, καθώς και σε διμερείς συσκέψεις που έγιναν κατά το Σεπτέμβριο και Νοέμ-

6ριο 1975 με σκοπό την εξέταση της εξελίξεως των διαδικασιών της εν λόγω αποθεματοποιήσεως. Ενδεχόμενο λάθους ερμηνείας βαρύνει επίσης την Επιτροπή, επειδή παρ' όλες τις ανωτέρω ευκαιρίες δεν αντιτάχθηκε στη λύση που υιοθέτησε η ιταλική διοίκηση. Κατά συνέπεια, οι δαπάνες στις οποίες προέβη ο AIMA στον τομέα αυτό πρέπει να επιβαρύνουν το ΕΓΤΠΕ σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου επί του θέματος.

Η *Επιτροπή* υπενθυμίζει ότι για να αποφευχθεί μια υπερφόρτωση των ψυκτικών αποθηκών, έκρινε στον κανονισμό 2600/74 «ότι ενδείκνυται να προβλεφθεί η δυνατότητα αποθεματοποιήσεως των αποξηραμένων ή αποξηραμένων και καπνιστών ζαμπόν».

Η έννοια του αποξηραμένου ή αποξηραμένου και καπνιστού ζαμπόν προσδιορίζεται με το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού υπό την έννοια ότι μόνο ένα προϊόν που έχει υποστεί ωρίμανση πέντε τουλάχιστον μηνών μπορεί να τύχει ενισχύσεως. Συνεπώς, η υποχρέωση του αποθεματοποιούντος που προβλέπεται με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 289/71 (GU L 35, 1971, σ. 71), περί αποθεματοποιήσεως εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών και αποθεματοποιήσεως κατά την περίοδο που ορίζεται της συμφωνηθείσας ποσότητας του εν λόγω προϊόντος, δεν μπορεί παρά να αναφέρεται στα προϊόντα που πληρούν τον ελάχιστο όρο ωριμάνσεως.

Το άρθρο 2 του κανονισμού 2600/74 ορίζει στη συνέχεια το πότε αρχίζει η συμβατική αποθεματοποίηση σε σχέση με την ελάχιστη περίοδο ωριμάνσεως. Χωρίς να τροποποιεί καθόλου τον ορισμό τού, κατά την έννοια του κανονισμού, προϊόντος η εν λόγω διάταξη αναφέρεται στην έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως και/ή καπνίσματος για κάθε ζαμπόν που πρέπει να αποθεματοποιείται βάσει συμβάσεως. Στην περίπτωση συμβάσεως αποθεματοποιήσεως που αφορά μια συνολική ποσότητα που αποτελείται από περισσότερα είδη, ο όρος της ωριμάνσεως πληρούται και η πραγματική αποθεματοποίηση της συνολικής ποσότητας δεν μπορεί να αρχίσει παρά την πρώτη ημέρα του έκτου μήνα που ακολουθεί την αποξήρανση του τελευταίου ζαμπόν της συνολικής ποσότητας.

Για την Επιτροπή είναι προφανές ότι το σύστημα επινοήθηκε για να αποσυρθούν από την αγορά κατά την περίοδο της αποθεματοποιήσεως τα «τελικά» προϊόντα, δηλαδή τα προϊόντα για τα οποία ολοκληρώθηκε η ελάχιστη ωρίμανση. Πράγματι, οι κοινοτικές ενισχύσεις αποσκοπούν στο να αντισταθμίσουν μια εκούσια και μη επιδοτούμενη απόσυρση τελικών προϊόντων απο την αγορά. Αντιθέτως, η αποδοχή της ερμηνείας που υποστηρίζει η προσφεύγουσα ισοδυναμεί με αντιστάθμιση της απόσυρσης από την αγορά προς τον σκοπό αυτής της ίδιας της ωρίμανσης. Την απόσυρση όμως αυτή έχει ήδη αντισταθμίσει η αύξηση της τιμής του ζαμπόν που έχει ήδη ωριμάσει.

Κατά την ιταλική άποψη, ο επιχειρηματίας απολάβει πράγματι της ενισχύσεως για το σύνολο της συμφωνηθείσας περιόδου αποθεματοποιήσεως, ακόμη κι αν μέρος μόνο του συνόλου που αποθεματοποιήθηκε πληροί την προϋπόθεση ωριμάνσεως καθ' όλη την περίοδο.

Η Επιτροπή προσθέτει ακόμα ότι συνάγεται ομοίως από τις διατάξεις του άρθρου 2 του κανονισμού 2600/74, σχετικά με το βάρος του τελικού προϊόντος σε σχέση με το βάρος του νωπού προϊόντος, ότι το βάρος του τελικού προϊόντος πρέπει να είναι γνωστό και το εν λόγω προϊόν πρέπει, επομένως, νά είναι «τελικό», κατά την έννοια του κανονισμού, πριν από την έναρξη της πραγματικής αποθεματοποιήσεως.

Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι, καταβάλλοντας την ενίσχυση για την αποθεματοποίηση μη «τελικού» ζαμπόν, ο AIMA δεν τήρησε τις προϋποθέσεις του ισχύοντος κοινοτικού κανονισμού και ότι οι σχετικές δαπάνες δεν μπορούν να καταλογισθούν σε βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Στη συνέχεια η Επιτροπή διευκρινίζει ότι το σχέδιο του κανονισμού που επικαλέσθηκε η προσφεύγουσα δεν αποσκοπούσε στο να ερμηνεύσει το ισχύον καθεστώς αλλά στο να το τροποποιήσει. Το εν λόγω σχέδιο απέσυραν οι υπηρεσίες χωρίς να το υποβάλουν στην Επιτροπή. Εξάλλου, το έγγραφο εργασίας της 1ης Απριλίου 1982, στο οποίο αναφέρθηκε η προσφεύγουσα, αφορούσε ζήτημα άσχετο προς το αντικείμενο της παρούσας υποθέσεως, δηλαδή τη μη εφαρμογή των οριζόντιου χαρακτήρα διατάξεων του κανονισμού 1182/71, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 131), στον τομέα κάθε οργανώσεως αγοράς.

Τέλος, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η εφαρμογή της προϋποθέσεως ωριμάνσεως δεν αποτέλεσε αντικείμενο της αλληλογραφίας κατά τον Οκτώβριο 1975, ούτε των συζητήσεων που έγιναν κατά τις διμερείς συναντήσεις μεταξύ του AIMA και των υπηρεσιών της Επιτροπής κατά το Σεπτέμβριο και Νοέμβριο 1975. Επιμένει στο γεγονός ότι ποτέ δεν έλαβε γνώση της ερμηνείας που εσκόπευε να δώσει ο AIMA.

δ) Επί της εξαιρέσεως των δαπανών σχετικά με ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση οίνου

Όσον αφορά την άρνηση της Επιτροπής για κοινοτική χρηματοδότηση των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν με βάση τις συμβάσεις ιδιωτικής αποθεματοποιήσεως οίνου που συνάφθηκαν αναδρομικά μετά τη λήξη των προθεσμιών που προβλέπει η κοινοτική ρύθμιση, η *ιταλική κυβέρνηση* ζητεί από το Δικαστήριο την επανεξέταση του ζητήματος που αποτέλεσε ήδη αντικείμενο της αποφάσεως της 27ης Ιανουαρίου 1981 (1251/79, Συλλογή 1981, σ. 205).

Διευκρινίζει ότι όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες και μακρυπρόθεσμες συμβάσεις, για τις οποίες πρόκειται στην παρούσα υπόθεση και οι οποίες αφορούν τις περιόδους 1973-1974 και 1974-1975, η κατάσταση διαφέρει από εκείνη της περιόδου 1971-1972, η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο της προαναφερθείσας αποφάσεως. Πράγματι, ο AIMA δεν κατέβαλλε πλέον τις ενισχύσεις μόνο από την ημέρα της υπογραφής του εγγράφου αποδοχής στη συγγραφή υποχρεώσεων, αλλά από την ημέρα καταθέσεως της αιτήσεως, που κατά την άποψή της λογικότερα αντιστοιχούσε προς την ημέρα συνάψεως της συμβάσεως.

Εξάλλου, με την εν λόγω απόφασή του το Δικαστήριο θεμελίωσε το συλλογισμό του επί της ανάγκης ο οργανισμός παρεμβάσεως να επαληθεύει πριν από τη σύναψη της συμβάσεως αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της ενισχύσεως. Η ιταλική κυβέρνηση θεωρεί ότι η σύμβαση μπορεί να καταρτισθεί ανεξάρτητα από την επαλήθευση αυτή. Επί του σημείου αυτού αναφέρεται στο άρθρο 7 του κανονισμού 1437/70 της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 1970 (GU L 160, σ. 16), σύμφωνα με το οποίο κατά την περίοδο για την οποία καταρτίσθηκε η σύμβαση ο παραγωγός υποχρεώνεται να επιτρέπει την ανά πάσα στιγμή επαλήθευση της ποιότητας και της ποσότητας του οίνου που αποτελεί αντικείμενο της συμβάσεως.

Με την απάντησή της η ιταλική κυβέρνηση σημειώνει επίσης ότι η πώληση εναποθηκευμένων κατά τη διάρκεια της συμβάσεως προϊόντων που μνημονεύει η Επιτροπή με τη συνοπτική της έκθεση ουδέποτε διαπιστώθηκε. Ως αποτέλεσμα μιας πρώτης επιτόπιας επισκέψεως, ο AIMA δεν χρειάστηκε να επανορθώσει παρά ορισμένα λογιστικά λάθη εκ μέρους των παραγωγών.

Για την *Επιτροπή* το ζήτημα έλυσε αυτή η ίδια η προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση 1251/79, mutatis mutandis, σχετικά με τις συμβάσεις βραχυχρόνιας αποθεματοποιήσεως που συνάφθηκαν για περίοδο προγενέστερη της καταρτίσεώς τους.

Εξάλλου, η Επιτροπή αναφέρεται στην επιχειρηματολογία που ανέπτυξε ως προς την ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των τυρών.

ε) Επί της εξαιρέσεως των δαπανών σχετικά με τις ενισχύσεις για την εκ νέου αποθήκευση επιτραπέζιου οίνου

Στό σημείο αυτό οι διάδικοι αναφέρονται στη λύση που προτείνουν στο θέμα των συμβάσεων αποθεματοποιήσεως οίνου, δεδομένου ότι κατά τον κανονισμό 2117/75 της Επιτροπής, της 12ης Αυγούστου 1975 (GU L 215, σ. 18), ενίσχυση για την εκ νέου αποθήκευση δεν μπορεί να χορηγηθεί παρά μόνο για τον επιτραπέζιο οίνο που αποτέλεσε αντικείμενο συμβάσεως αποθεματοποιήσεως κατά τη διάρκεια της αμπελουργικής περιόδου 1974-1975, σύμφωνα με τον κανονισμό 1437/70.

IV — Προφορική διαδικασία

Οι διάδικοι αγόρευσαν στη συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 1982.

Η γενική εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 18ης Ιανουαρίου 1983.

## Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου, στις 11 Φεβρουαρίου 1982, η Ιταλική Δημοκρατία άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτη παράγραφος, της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως 81/1044 της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1981, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ιταλική Δημοκρατία στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεις (ΕΕ L 375, σ. 27), κατά το μέρος που η Επιτροπή δεν καταλόγισε στο ΕΓΤΠΕ ποσό 8 395 731 522 λιρετών που αφορά την καταβολή ενισχύσεων για αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη προοριζόμενο για ζωοτροφές, για την αποθεματοποίηση αποξηραμένου κρέατος, για την αποθεματοποίηση οίνου, για εκ νέου αποθήκευση οίνου και για αποθεματοποίηση τυρού.

α) Ενισχύσεις στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη

2 Το άρθρο 1 του κανονισμού 990/72 της Επιτροπής, της 15ης Μαΐου 1972, περί των λεπτομερειών παροχής ενισχύσεων για το αποκορυφωμένο γάλα που μεταποιείται σε σύνθετες τροφές και στο αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη που προορίζεται για τη διατροφή ζώων (GU L 115, σ. 1) ορίζει ότι για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη παρέχονται ενισχύσεις μόνο αφού έχει χρησιμοποιηθεί στην παρασκευή σύνθετων ζωοτροφών υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 4. Η εν λόγω διάταξη αφορά τους όρους, στους οποίους πρέπει να ανταποκρίνονται οι σύνθετες ζωοτροφές.

3 Η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή όφειλε να καταλογίσει σε βάρος του ΕΓΤΠΕ το ποσό που αντιπροσωπεύει τις απώλειες λόγω μεταποιήσεως, δηλαδή την ποσότητα του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη που χάθηκε από καθαρά τεχνικούς λόγους κατά την παρασκευή της σύνθετης τροφής. Οι ενισχύσεις που κατέβαλε στους παραγωγούς ο ΑΙΜΑ περιλάμβανε παρόμοιες απώλειες μέχρι 2 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής ενισχύσεως.

4 Κατά την άποψη της Επιτροπής, μόνο το γαλακτοκομικό προϊόν που πράγματι χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή ζωοτροφών μπορεί να τύχει κοινοτικής ενισχύσεως. Η άποψη της ιταλικής κυβερνήσεως ισοδυναμεί με χορήγηση της ενισχύσεως αυτής σε οποιαδήποτε ποσότητα γαλακτοκομικού προϊόντος που χρησιμοποιήθηκε στην παρασκευή ζωοτροφών.

5 Πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή. Αυτό συνάδει προς το ίδιο το κείμενο των διατάξεων του κανονισμού 990/72, βρίσκει δε έρεισμα στις αιτιολογικές του σκέψεις, στις οποίες αφού τονίζεται η ανάγκη ορισμένων τροποποιήσεων στη ρύθμιση που ίσχυε τότε, μνημονεύεται ρητά και η ανάγκη να διασφαλισθεί «ότι το αποκορυφωμένο γάλα και το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη, για τα οποία χορηγούνται ενισχύσεις, χρησιμοποιούνται όντως για τη διατροφή ζώων».

6 Η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται επίσης ότι η Επιτροπή, ακόμη κι αν η δική της ερμηνεία ήταν ορθή, δεν θα είχε το δικαίωμα να μειώσει τις εν λόγω δαπάνες μέχρι 2 %, εφόσον το όριο του 2 % ήταν το ανώτατο που προέβλεπε η ιταλική ρύθμιση. Στην πραγματικότητα, ο μέσος όρος καταλοίπων, για τα οποία καταβλήθηκε η ενίσχυση, πρέπει να εκτιμηθεί στο 1 %.

7 Ως αποδεικτικό στοιχείο, η ιταλική κυβέρνηση προσεκόμισε στο Δικαστήριο πίνακα που όμως δεν αφορά παρά 25 % της συνολικής ποσότητας σκόνης γάλακτος που μετουσιώθηκε σε ζωοτροφές στην Ιταλία κατά τη διάρκεια των ετών 1974 και 1975. Για την ποσότητα αυτή η μέση απώλεια ανερχόταν σε 1,745 % για το έτος 1974 και σε 1,464 % για το έτος 1975.

8 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποδείχθηκε ότι για το σύνολο της μετουσιωμένης ποσότητας το ποσοστό των πραγματικών καταλοίπων διαφέρει αισθητά του ανώτατου ορίου του 2 %, το οποίο προβλέπει η ιταλική ρύθμιση και επί του οποίου βασίστηκε η Επιτροπή κατά την εκκαθάριση.

9 Συνεπώς, οι αιτιάσεις αυτές που στρέφονται κατά της αποφάσεως της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη πρέπει να απορριφθούν.

## 6) Ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση αποξηραμένου κρέατος

10 Ο κανονισμός 2600/74 της Επιτροπής, της 11ης Οκτωβρίου 1974, ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό 289/71 ως προς τους όρους εφαρμογής της χορηγήσεως ενισχύσεων για ιδιωτική αποθεματοποίηση ορισμένων αποξηραμένων ή αποξηραμένων και καπνιστών προϊόντων στον τομέα του χοιρείου κρέατος (GU L 277, σ. 34) προβλέπει, στο άρθρο 2 ότι η πραγματική αποθεματοποίηση αποξηραμένου ή αποξηραμένου και καπνιστού ζαμπόν αρχίζει την πρώτη μέρα του έκτου μήνα που ακολουθεί την έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως ή αποξηράνσεως και καπνίσματος.

11 Η διαφορά μεταξύ των διαδίκων αφορά την έκφραση «έναρξη των εργασιών αποξηράνσεως ή αποξηράνσεως και καπνίσματος». Η ιταλική κυβέρνηση εκλαμβάνει ως έναρξη των εργασιών την ημερομηνία κατά την οποία ζυγίσθηκε το πρώτο φορτίο νωπών προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο κάθε συμβάσεως αποθεματοποιήσεως. Για την Επιτροπή η διαδικασία άρχισε μόνον όταν όλα τα συνιστώντα το προς αποθεματοποίηση φορτίο προϊόντα συγκεντρώθηκαν.

12 Σχετικώς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η έννοια του αποξηραμένου ή αποξηραμένου και καπνιστού ζαμπόν προσδιορίζεται στο άρθρο 1 του κανονισμού 2600/74, υπό την έννοια του προϊόντος το οποίο έχει υποστεί ωρίμανση τουλάχιστον πέντε μηνών. Κατά συνέπεια, μόνο ένα προϊόν που έχει ήδη υποστεί παρόμοια ωρίμανση μπορεί να τύχει της κοινοτικής ενισχύσεως για αποθεματοποίηση του αποξηραμένου ή αποξηραμένου και καπνιστού ζαμπόν.

13 Η άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή πρέπει να γίνει δεκτή. Η ερμηνεία που δίδει η ιταλική κυβέρνηση οδηγεί, πράγματι, στη μερική τουλάχιστον επιδότηση των εν λόγω προϊόντων και μάλιστα κατά τη διάρκεια της ωριμάνσεως, ενώ το καθεστώς των ενισχύσεων έχει ως αντικείμενο να επιτρέψει την απόσυρση από την αγορά των προϊόντων που συγκεντρώνουν όλες τις προϋποθέσεις για να διατεθούν στην αγορά.

14 Συνεπώς, η προσφυγή είναι αβάσιμη κατά το μέρος αυτό.

γ) Ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση οίνου

15 Η ιταλική κυβέρνηση παραδέχεται ότι η άρνηση της Επιτροπής να καταλογίσει στο ΕΓΤΠΕ το επίδικο ποσό περί της ενισχύσεως για την αποθεματοποίηση οίνου για το έτος 1975 στηρίζεται στους ίδιους λόγους με την ανάλογη άρνηση που αφορούσε το έτος 1973 και ότι το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή που άσκησε η Ιταλική Δημοκρατία κατά της τελευταίας αυτής αρνήσεως με την απόφασή του της 27ης Ιανουαρίου 1981 (Ιταλία κατά Επιτροπής, 1251/79, Συλλογή 1981, σ. 205). Εντούτοις, ζητεί από το Δικαστήριο να επανεξετάσει το εν λόγω ζήτημα.

16 Όπως ορθώς παρατηρεί η ιταλική κυβέρνηση, με την απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1981 το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο AIMA δεν είχε καταβάλει τις ενισχύσεις για αποθεματοποίηση οίνου για το έτος 1973 σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική ρύθμιση, επειδή οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως δεν είχαν συναφθεί πριν από ορισμένη ημερομηνία. Το Δικαστήριο δέχτηκε ότι, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες κοινοτικές διατάξεις, η σύμβαση αποθεματοποιήσεως θεωρείται ότι έχει συναφθεί μόνον από τη στιγμή της καταρτίσεως της έγγραφης πράξεως και αφού εξακριβωθεί ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις κοινοτικής ενισχύσεως.

17 Η προσφεύγουσα κυβέρνηση αμφισβητεί την ερμηνεία αυτή, χωρίς, πάντως, να επικαλείται άλλα επιχειρήματα εκτός από εκείνα τα οποία εξετάσθηκαν στο πλαίσιο της αναφερθείσας αποφάσεως.

18 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή δεν μπορεί να γίνει δεκτή ούτε κατά το μέρος αυτό.

δ) Ενισχύσεις στην εκ νέου αποθήκευση οίνου

19 Οι διάδικοι συμφωνούν ότι το κεφάλαιο αυτό της προσφυγής εγείρει το ίδιο ζήτημα με εκείνο της αποθεματοποιήσεως οίνου, δεδομένου ότι η ενίσχυση για εκ νέου αποθήκευση εξαρτάται από τον όρο ότι «καταρτίσθηκε» σύμβαση αποθεματοποιήσεως τη στιγμή της εκ νέου αποθηκεύσεως.

20 Συνεπώς, από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και κατά το κεφάλαιο αυτό.

ε) Ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση τυρού

21 Το άρθρο 10 του κανονισμού 971/68 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1968, περί καθορισμού των γενικών κανόνων που διέπουν τα μέτρα παρεμβάσεως στην αγορά των τυρών Grana Padano και Parmigiano-Reggiano (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 113), προβλέπει στη δεύτερη παράγραφο ότι η ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των εν λόγω τυρών εξαρτάται από τη σύναψη συμβάσεως αποθεματοποιήσεως μεταξύ του οργανισμού παρεμβάσεως και κάθε ενδιαφερομένου που έχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει τους όρους της συμβάσεως.

22 Η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με την ακολουθούμενη από τον AIMA πρακτική, η κατάρτιση του πρακτικού αποθεματοποιήσεως από δημόσιο υπάλληλο, στο οποίο προσδιορίζεται η ημερομηνία ενάρξεως της αποθεματοποιήσεως, εξομοιώνεται με σύναψη συμβάσεως.

23 Για την Επιτροπή, η σύμβαση αποθεματοποιήσεως θεωρείται ότι έχει συναφθεί κατά την έννοια του άρθρου 10 του κανονισμού 971/68 μόνο από τη στιγμή κατά την οποία η έγγραφη πράξη, στην οποία επαναλαμβάνονται οι όροι της συμβάσεως, υπογράφεται από τον αποθεματοποιούντα και τον εκπρόσωπο του οργανισμού παρεμβάσεως. Υπενθυμίζει σχετικώς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 971/68, η σύμβαση αποθεματοποιήσεως πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον διατάξεις που αφορούν την ποσότητα του αποθεματοποιημένου τυρού, το ύψος της ενισχύσεως, τις σχετικές με την εκτέλεση της συμβάσεως ημερομηνίες, τους όρους που αφορούν την ελάχιστη ποσότητα τυρού κατά παρτίδα και τα μέτρα ελέγχου.

24 Η ιταλική κυβέρνηση βασίζεται κυρίως στο επιχείρημα ότι η σύναψη συμβάσεως αποθεματοποιήσεως τυρού διέπεται από το εθνικό δίκαιο. Κατ' αντίθεση όμως προς τις κοινοτικές διατάξεις που εφαρμόζονται στην αποθεματοποίηση οίνου και αποτέλεσαν αντικείμενο της αποφάσεως της 27ης Ιανουαρίου 1981, οι κοινοτικές διατάξεις που αφορούν την αποθεματοποίηση τυρού δεν απαιτούν κανένα ιδιαίτερο τύπο συμβάσεως. Σύμφωνα, όμως, με τους γενικούς κανόνες του ιταλικού αστικού δικαίου, η σύμβαση συνάπτεται τη στιγμή κατά την οποία επέρχεται σύμπτωση των βουλήσεων των δύο συμβαλλομένων. Απευθύνοντας αίτηση για τη σύναψη συμβάσεως αποθεματοποιήσεως προς το AIMA, ο αποθεματο-

ποιών προβαίνει σε προσφορά προς το AIMA που την αποδέχεται τη στιγμή της καταρτίσεως του πρακτικού περί των αποθεματοποιημένων ποσοτήτων τυρού. Η έγγραφη πράξη υπό τη μορφή συγγραφής υποχρεώσεων, την οποία ο ενδιαφερόμενος αποθεματοποιών καλείται να υπογράψει μεταγενέστερα επαναλαμβάνει απλώς για λογιστικούς λόγους τις ενέργειες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

25 Η Επιτροπή, όπως και η ιταλική κυβέρνηση, εκκινεί από την άποψη ότι η σύναψη της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως διέπεται, εν προκειμένω, από το ιταλικό δίκαιο. Οι εθνικές διατάξεις που διέπουν τις δραστηριότητες του AIMA ορίζουν, εντούτοις, ότι η σύμβαση μεταξύ του εν λόγω οργανισμού και του αποθεματοποιούντος θεωρείται ότι έχει συναφθεί από τη στιγμή κατά την οποία ο τελευταίος θέτει την υπογραφή του στο έγγραφο αποδοχής, με το οποίο αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρήσει τους όρους που περιλαμβάνει η συγγραφή υποχρεώσεων.

26 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι κοινοτικές διατάξεις, μολονότι δεν καθορίζουν ρητώς τον τύπο της συμβάσεως αποθεματοποιήσεως τυρού, βασίζονται στη σκέψη ότι οποιαδήποτε ενέργεια αποθεματοποιήσεως πρέπει, για να μπορέσει να χορηγηθεί η σχετική κοινοτική ενίσχυση που προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 971/68, να γίνεται μετά από σύναψη έγγραφης συμβάσεως.

27 Η απαίτηση αυτή απορρέει καταρχάς από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 971/68, όπου, αφού υπενθυμίζεται ότι η ιδιωτική αποθεματοποίηση πρέπει να συμβάλλει στην πραγματοποίηση της ισορροπίας της αγοράς, αναφέρεται ότι πρέπει να προβλεφθούν κοινοτικές διατάξεις που να καθιστούν δυνατή την εξασφάλιση της κανονικής λειτουργίας της αποθεματοποιήσεως αυτής της μορφής και ότι για το λόγο αυτό είναι, ιδίως, αναγκαίο να προβλεφθεί «σύμβαση αποθεματοποιήσεως, η οποία θα καταρτίζεται σύμφωνα με κοινοτικές διατάξεις».

28 Στη συνέχεια, από τις εφαρμοστέες κοινοτικές διατάξεις και ιδίως από το άρθρο 11 του κανονισμού 971/68, το οποίο απαριθμεί ορισμένες διατάξεις, που πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά η σύμβαση, προκύπτει ότι η σύμβαση αποθεματοποιήσεως περιβάλλεται υποχρεωτικά τον έγγραφο τύπο. Το ίδιο συνάγεται και από το άρθρο 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 1107/68 της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 1968, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των παρεμβάσεων στην

αγορά των τυρών Grana Padano και Parmigiano-Reggiano (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 151), σύμφωνα με το οποίο ο αποθεματοποιών χάνει την ενίσχυση εάν οι ποσότητες τυρού που αναγράφονται στη σύμβαση αποσυρθούν πριν από την ημερομηνία λήξεως της συμβάσεως.

29 Τέλος, η ίδια ερμηνεία επιβάλλεται και λόγω των στόχων που επιδιώκει το εν λόγω σύστημα παρεμβάσεως. Το σύστημα αυτό, το οποίο εντάσσεται στην κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, αποσκοπεί στο να συμβάλλει στη σταθεροποίηση των εν λόγω αγορών, μεταξύ άλλων, μέσω ενισχύσεων για την ιδιωτική αποθεματοποίηση ορισμένων τυρών, σταθεροποίηση που δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο αν οι κοινοτικές διατάξεις εξασφαλίζουν να αποσύρονται πράγματι από την αγορά οι ποσότητες τυρού που αποτελούν αντικείμενο συμβάσεων αποθεματοποιήσεως.

30 Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, κατά την έννοια του κανονισμού 971/68, η σύμβαση αποθεματοποιήσεως δεν θεωρείται ότι έχει συναφθεί παρά από τη στιγμή της υπογραφής της έγγραφης πράξεως. Για να ανταποκριθούν, άλλωστε, προς την απαίτηση αυτή του κοινοτικού δικαίου οι ιταλικές διατάξεις που διέπουν τις δραστηριότητες του AIMA προσδιορίζουν τις λεπτομέρειες, σύμφωνα με τις οποίες υπογράφονται οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως.

31 Επομένως, η αιτίαση που προβάλλει η ιταλική κυβέρνηση κατά της αρνήσεως να επιβαρυνθεί το ΕΓΤΠΕ με ορισμένες δαπάνες που αφορούν τις ενισχύσεις για την αποθεματοποίηση τυρού, δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

32 Ενόψει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

## Επί των δικαστικών εξόδων

33 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα· επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

**1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

**2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Mertens de Wilmars Pescatore O'Keeffe

Bosco Koopmans Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαρτίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIMONE ROZÈS

(6λ. υπόθεση 61/82, σ. 676)